Ўзбекистон - келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

17 МАРТ ПАЙШАНБА № 53 (801).
Сотувда эркин нархда. 1994 йил.

ТАБИАТНИНГ ЗИЙНАТИ—НАВРЎЗ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ, НАВРЎЗ УМУМХАЛҚ БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ РЕСПУБЛИКА ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТАСИ РАИСИ ИСМОИЛ ҲАКИМОВИЧ ЖЎРАБЕКОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Исмоил ака, биламизки, кейинги пайтларда халқимизнинг бой маданий меросини ўрганиш ва тарғиб этишга, миллий қадриятларни тиклашга эътибор кучайди. Жумладан, Наврўз умумхалқ байрамини нишонлаш ҳам йилдан-йилга айрича аҳамият касб этиб бораяпти. Бу йил уни ўтказишга янада пухта тайёргарлик кўрилди. Аввало, ана шу хусусда гапириб берсангиз.

— Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни нишонлаш мамлакатимиз Президентининг юртимиздаги умрбоқий анъаналарни эъзозлашга, миллий қадриятларни тиклашга қаратилган сиёсати самараси ўлароқ қатъий удумга айланиб бормоқда. Наврўз — буюк аждодларимиздан, узоқ ўтмишимиздан бизларга мерос қолган баҳор, дўст-биродарлик, аҳиллик, ҳамжиҳатлик байрами. Бу — меҳр-оқибат байрамидир. Наврўз — тинчлик ва дўстлик, меҳр-мурувват байрами. У азалдан эзгулик, тотувлик, саховат туйғуларини тарғиб этиб келади. Одамзод айнан ана шундай туйғулардан камол топгани, уларни зийнат билгани боис, халқимиз Наврўз байрамига алоҳида эъзоз-эътибор билан қарайди. Ота-боболаримиз бу мунаввар байрамни бунёдкорлик байрами деб билган, уни ерга дон сепиб, кўчат экиб, ариқ қазиб, қўшиқ айтиб кутиб олган, улуғлаган. Бу байрам айёмида ҳар хил низо-нифоқлардан фориғ бўлиб, тоғларимиз чашмаларидек покланган. Шу тариқа, Наврўз — йилнинг боши, табиат янгиланадиган, деҳқон меҳнат мавсумини бошлайдиган пайт. Ерга, табиатга қадимдан меҳр ришталари ила боғланиб кетган халқимиз учун Наврўз шу жиҳатлари билан ҳам қадрлидир.

Боя айтганингиздек, бу йил Наврўз байрамини ўтказишга алоҳида эътибор берилмоқда. Чунки Наврўз миллий қадриятлар тантанасининг яна бир намойишига айланиши шубҳасиз. Шундай қилиб, бу катта байрамни мамлакатимиз миқёсида кенг нишонлаш чора-тадбирлари белгилаб қўйилди.

Мавкур байрамни нишонлаш тўғрисида республика Вазирлар Маҳкамасининг махсус қарори чиққанидан хабарингиз бор. Унда байрамга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитаси, унинг жойлардаги бўлимларининг вазифалари белгилаб берилди. Ташкилий қўмита ана шу қарор асосида мамлакатимизда Наврўз байрамини кенг миқёсда нишонлашга доир тадбирларни ишлаб чиқди.

Шунга биноан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида байрам тантаналари, халқ сайиллари ўтказилади. Хайр-саховат, меҳрибонлик, эҳтиёжманд оилалар, кекса ва ногирон кишилар ҳолидан хабар олиш тадбирлари ҳам Наврўз кунлари юқори ва қуйи ҳокимият идораларининг диққат-эътиборида бўлади. Шаҳар ва қишлоқлар, майдонлар, боғ-роғлар мамлакатимиз давлат рамзлари билан, баҳорни, тинчликни, тотувликни, мустақилликни олқишловчи шиорлар билан безалади. Наврўзона руҳ, наврўзона кайфият ҳар қишлоқ, ҳар маҳалла узра кезиб, дилларга хушнудлик бахш этади.

— Бу йилги Наврўз тантаналарининг ўзига хос жиҳатлари нимадан иборат?

— Албатта, биз бу йил баҳорни, Наврўзни мамлакатимизнинг иқтисодий аҳволини бирмунча мустаҳкамлаб олган, таъбир жоиз бўлса, анча улғайган шароитда қаршилаймиз. Яна бир фарқли жиҳати шундаки, у қадриятларимиз янада чуқурроқ англанган бир шароитда нишонланади. Тантаналар халқимиз тинчлик, ҳамкорлик, биродарлик каби муқаддас неъматларга нақадар муштоқ ва хайрихоҳ экани тобора ойдинлашиб бораётган бир даврда ўтади. Бу ҳол моҳияти фаровонлик, тинчлик, меҳр-муҳаббатдан иборат бўлган Наврўз байрамининг қадрини янада оширади. Унинг ғояларига рағбат уйғотади.

Наврўз чинакам халқ байрамига айланиб кетади. Маҳаллаларда таниқли санъаткорлар билан бирга халқ истеъдодлари ҳам томошалар кўрсатади. Бундан ташқари, халқимизнинг кўҳна ўйин ва маросимлари, тортишув-беллашувлари ҳам намойиш этилади.

Наврўзни мамлакатимизнинг хориждаги элчихоналарида ватандошлар билан баҳамжиҳат нишонлаш ҳам яхши анъана тусини олмоқда. Ўзбекистон Республикасининг Россия Федерациясидаги элчихонасида — Москва шаҳрида олдинги йилларда ҳам кўҳна ва табаррук байрамимиз кенг нишонланган эди. У ердаги Наврўз тантаналари бу гал янада тароватли бўлади. Маълумки, бу қардош ўлкада кўплаб талаба йигит-қизларимиз, илмий ходимларимиз, ишбилармонларимиз истиқомат қилади. Элчихонада бўладиган байрам шодиёналари уларда ватанпарварлик, юртпарварлик туйғуларини янада камол топтиришга хизмат қилиши шубҳасиз.

Мамлакатимиз пойтахтида ўтадиган Наврўз томошалари одатдаги тантана масканларидан ташқари, бу йил муаззам обидалар — «Туркистон» театрида, Амир Темур ҳайкали теварагида, янги майдонлар ва боғ-роғлар бағрида ўтиши ҳам сиз айтган ўзига хосликка мисол бўлса ажаб эмас.

— Мамлакатимизда аҳолининг эҳтиёжманд қисмини ижтимоий ҳимоялаш доим диққат-эътиборда. Бозор муносабатларига ўтишнинг Президентимиз таклиф этган ва халқимиз қўллаб-қувватлаган беш тамойилидан бири ҳам шу масалага қаратилган. Наврўз байрами арафасида ва байрам кунлари хайрия тадбирларининг кенг миқёсда ўтказилиши ҳам ана шу сиёсатнинг изчил амалга оширилаётганидан далолат бўлса керак?

—Тўғри пайқабсиз, чиндан ҳам шундай. Наврўзни мамлакат миқёсида кенг нишонлашдан мақсад фақат шоду хуррамлик, кўнгил ёзиш эмас, балки жамиятда меҳр-оқибат, раҳм-шафқат туйғуларини камол топтиришдир. Байрам барчаники экан, у ҳаммага қувонч, шодлик олиб келиши керак. Токи эҳтиёжманд, зориққан кишилар одамлардан оқибат, диёнат кўтарилмаганига ишонсин, дунёда адолат тоабад пойидор туришига иймон келтирсин. Ахир, жамиятнинг маънавий савияси ҳам шунга қараб белгиланади-да! Худога минг қатла шукрки, халқимизда гўзал инсоний фазилатлар устивор яшаб келяпти. Бу ҳам кўҳна анъаналаримизнинг бениҳоя ҳаётий ва умрбоқий эканидан далолат. Наврўз— бунинг ёрқин исботи.

Байрам кунлари давлат идоралари, корхона ва муассасалардан вакиллар бориб, эҳтиёжманд, ҳожатманд ва ногиронлар ҳолидан хабар олиши, бемалол айтиш мумкинки, қадимий анъаналаримиз сифатида ҳаётимиздан қайта жой олди. Наврўз айёмида болалар ва кексалар уйлари, касалхоналарда кўпдан-кўп хайрия тадбирлари ўтказилади. Фуқароларга турли-туман совға ва ҳадялар улашиш, дастурхон атрофида куй-қўшиқ тинглаб ҳордиқ чиқариш, муҳтожларга дарз кетган девор-томларини тузатиб бериш — барчаси Наврўз тадбирларининг узвий қисмидир.

— Байрам кунлари мамлакатимиз пойтахти, айниқса, ўзгача чирой касб этса керак?

— Шубҳасиз. Энг катта тантаналар пойтахтдан бошланади. Бу ерда давлатимиз раҳбарлари иштирокида томошалар, халқ сайллари бўлади. Байрам шодиёналарида хорижий мамлакатларнинг Ўзбекистондаги элчихоналари ходимлари, чет эллик меҳмонлар, вилоятлардан келган вакиллар ҳам қатнашади. Ўша кунлари Тошкентнинг энг катта сайилгоҳ ва майдонларида сумалак солинган дошқозонлар қайнайди, дастурхонларга ош тортилади. Савдо ва умумий овқатланиш ташкилотлари тайёрлаган таомлар кўргазмаси, мева-сабзавот ва кийим-кечак ёймалари байрамга ўзгача руҳ бағишлаб туради.

Вилоят ва туман марказларида, қишлоқ ва маҳаллаларда ҳам Наврўз шодиёналари ҳафта-ўн кунгача давом этади. Хуллас, қишдан бироз толиқиб чиққан кўнгиллар Наврўз ҳавосидан, байрам севинчидан янги куч олади, қайта ғайрат-шижоатга тўлади. Наврўзнинг буюк ҳикмати ҳам шунда-да!

— Наврўз олдидан мамлакатимизда Президентимиз ташаббуси билан теракзорлар барпо этиш ҳаракати бошлаб юборилди. Ҳозир терак қаламчаларини ўтказиш авжида. Бу — Наврўзнинг ўзига хос ишчанлик, тадбиркорлик руҳида ўтказилишидан ҳам далолат бериб турибди...

— Наврўз асли меҳнат байрами ҳамдир. Халқимиз ишчан ва меҳнаткаш халқ. Унинг айни Наврўз кунлари тол-тераклар ўтқазиш, боғ-роғлар яратиш орзуси билан яшаши табиий. Кейинги пайтда Президентимиз чиқарган Фармонлар, ҳукуматимиз қабул қилган қарорлар, шубҳасиз, халқнинг ишчанлик кайфиятини янада ошириб юборди. Шу боис, айтиш мумкинки, бу йилги Наврўз чинакам меҳнат байрамига айланиб кетади. Байрам кунлари шаҳар ва қишлоқларимиздаги дов-дарахтларни парваришлаш, янги ниҳоллар ўтқазиш, кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишлари оммавий тус олади.

Наврўз—муқаддас байрам. У юртимиздаги ҳар бир хонадонга бахт ва шодлик, қут-барака олиб келсин. Бу улуғ байрамни барчамиз ҳамдам, ҳамнафас бўлиб кутиб олайлик. Наврўз кунлари ҳеч дилга ғусса тушмасин. Бизнинг ниятимиз ана шу!

ЎзА мухбири Муртазо ҚАРШИБОЙ суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

1941—1945 ЙИЛЛАРДАГИ УРУШДА ФАШИЗМ УСТИДАН ҚОЗОНИЛГАН ҒАЛАБАНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ НИШОНЛАШ ТЎҒРИСИДА

1941—1945 йиллардаги урушда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг жаҳоншумул — тарихий аҳамияти ҳисобга олиниб, урушда ўзбекистонлик жангчиларнинг жасоратини ва халқнинг мамлакат ичкарисидаги қаҳрамонона фидокорона меҳнатини қадрлаб, мамлакат ёшларини ватанга муҳаббат ва миллатлараро дўстлик руҳида тарбиялаш мақсадида:

1. 1995 йил 9 майда ғалабанинг 50 йиллиги куни умумхалқ байрами сифатида нишонлансин.

1941—1945 йилларда фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни нишонлаш юзасидан ташкилот комитети тузилсин.

Ташкилот комитетига ғалабанинг 50 йиллигига бағишланган тадбирларга тайёргарлик кўриш ва уни нишонлаш дастури лойиҳасини бир ой ичида тайёрлаб, Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиш топширилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси давлат Матбуот комитетининг 1995 йил апрелига қадар давлат буюртмасига мувофиқ ва давлат ҳисобидан хотира китоблари нашр этиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси давлат Матбуот комитети хотира китобларини нашр этиш ва тарқатишдан тушадиган фойдадан олинадиган солиқдан озод қилинсин. «Ўзулгиржибиржасавдо» акционерлик уюшмаси хотира китобларини нашр этиш учун зарур матбаа материаллари билан таъминлансин.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари фашизм устидан қозонилган ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик ва уни байрам қилишга доир тадбирларни ишлаб чиқсин ва амалга оширсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ўзбекистон Республикаси Фахрийлар ташкилотлари уюшмаси кенгаши «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 50 йиллиги» юбилей медалини топшириш тартиби тўғрисидаги таклифни тайёрласин ва тақдим этсин.

5. Ғалабанинг 50 йиллигига тайёргарлик қандай бораётганини ва унинг нишонланишини кенг ёритиш Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситаларига топширилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.
Тошкент шаҳри, 1994 йил 16 март.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

ДАВЛАТ ТИЛИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР ЗАРУР

Республика Вазирлар Маҳкамасида Давлат тили ҳақидаги қонунни амалга ошириш республика комиссиясининг мажлиси бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, комиссия раиси А. Муталов бошқарди.

— Кейинги йилларда мамлакатимизда Давлат тили ҳақидаги қонунни амалга ошириш борасида анча ишлар қилинди, — деди раис. — Давлат тили ҳақидаги қонунни амалга ошириш республика комиссияси аъзолари вазирликлар, концернлар, уюшмалар, давлат идоралари, корхона ва ташкилотларда мазкур қонун ижроси бўйича муҳим тадбирларни амалга оширди. Бироқ қилинган ишлар ҳали етарли эмас. Тилимизнинг софлигини таъминлаш, унинг ижтимоий мавқеини янада кўтариш учун ҳали кўп иш қилишимиз лозим. Айниқса, радио, телевидение ва матбуот тилини қонун талаблари, тилимиз қонун-қоидалари даражасида мукаммаллаштириш ғоят муҳим аҳамиятга эга. Қонунни бажаришда сусткашлик қилган ташкилот ҳуқуқни ҳимоя қилувчи идоралар томонидан назорат этилиши ҳам алоҳида белгилаб қўйилиши керак.

Мажлисда Ўзбекистон Давлат телерадиокомпаниясида Давлат тили ҳақидаги қонунни ва давлат дастурида белгиланган вазифаларни бажариш борасидаги ишлар муҳокама қилинди. Мазкур ташкилотда қонунни рўёбга чиқариш борасидаги ютуқлар, хусусан, кейинги вақтларда Давлат тили ҳақидаги қонунни оммага тарғиб қилувчи кўрсатув ва эшиттиришларнинг кўпайганлиги, янги-янги рукнлар пайдо бўлаётгани айтилди. Шу ютуқлар билан бирга бир талай камчиликлар ҳам мавжудлиги алоҳида таъкидланди. Жумладан, хизмат ёзишмаларининг салкам учдан икки қисми давлат тилида юритилмаётгани, 200 нафарга яқин ходим ўзбек тили курсларида ўқиган бўлсада, уларнинг аксарияти давлат тилида лозим даражада гапириш, ёзиш малакасини эгалламаганига эътибор қаратилди.

Атамашунослик қўмитаси тасдиқлаган сўз ва ибораларни бузиб талаффуз қилиш, гоҳида адабий тил қоидаларига риоя қилмаслик ҳоллари танқид қилинди.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси раҳбариятига давлат тилини амалиётда қўллаш ишларини такомиллаштириш, тил қонун-қоидаларини пухта эгаллаган мутахассислардан фойдаланиш ҳамда барча ходимларга давлат тилини ўрганиш учун зарур шарт-шароит яратиб бериш вазифаси юклатилди.

Йиғилишда молия вазирлиги, статистика, солиқ қўмитаси ҳамда бошқа ташкилотларда ҳам иш қоғозларини давлат тилида юритиш ҳали талаб даражасида эмаслиги таъкидланди.

Сўзга чиққанлар Давлат тили ҳақидаги қонунни изчил бажариш борасида қилиниши лозим бўлган чора-тадбирлар хусусида фикр-мулоҳазаларини билдирди.

Мажлисда Бош вазир ўринбосари М. Қорабоев қатнашди.

(ЎзА).

МАҲАЛЛА ФАОЛЛАРИ БОШ-ҚОШ

ЖИЗЗАХ шаҳри меҳнаткашлари республика ҳукуматининг ёғоч муаммосини ҳал этиш ҳақидаги кўрсатмасига мувофиқ 25 минг туп терак экишни режалаштирдилар. Йўл ва ариқ-зовурлар ёқалари ҳамда махсус ажратилган майдонларга асосан тез етиладиган Калифорния (АҚШ) терак навидан экилмоқда. Тераклар тўлиқ амал олиши учун муҳофаза этилади. Бундан ташқари 20 минг туп мевали дарахт кўчатлари, соя-салқин берадиган 40 минг дарахт ниҳоллари тайёрланган. Кўчатларни ўтқазишда маҳалла фаоллари, ташкилот ва муассасаларнинг жамоалари иштирок этадилар. Белгиланган кўчатни Наврўз байрамигача экиб бўлиш мўлжалланмоқда.

П. ТОЖИБОЕВ.

● Қисқа сатрларда

СОВҒАЛАР ТОПШИРИЛДИ

Қўқон шаҳрида байрамга бағишланган катта ҳашар бўлди. Шу куни пайпоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси меҳнат жамоаси 3 тонна ип йигирди. 150 минг жуфт пайпоқ тайёрлади. Қўқон одеял фабрикасида 5000 метр маҳсулот тўқилди. Ишлаб топилган маблағнинг 1 миллион сўми махсус жамғармага ўтказилди.

Боғдод туманида макарон ишлаб чиқарувчи корхона ишга тушди. Қува туманида тез тиббий ёрдам кўрсатиш тармоғи, шохбекат биноси фойдаланишга топширилди. Ободончилик, боғ ва гулзорлар барпо этиш, сайилгоҳлар қуриш ишлари авж олди.

Наврўз тадбирлари вилоятнинг барча шаҳар ва туманларида ўтади. 30 минг оиланинг ҳолидан хабар олиниб, совғалар топширилди.

(ЎзА).

БОШЛАНҒИЧ СИНФЛАРДА ТЕСТ ОЛИМПИАДАСИ

ТОШКЕНТдаги 253-мактабда Юнусобод тумани бошланғич синфлари ўқувчиларининг она тили ва математика дарслари бўйича олимпиадаси ўтказилди. Ўқувчилар билимини баҳолаш тест синови усулида олиб борилгани ва умуман, бу оқилона синов турининг бошланғич синфлар ҳаётига кириб бораётгани қувончлидир.

Услубчи Инобат Мирзааҳмедова ташаббуси билан ўтказилган олимпиадада туман мактабларининг М. Ғафурова, С. Жуманиёзова, М. Ҳакимова, Б. Ғоибназарова каби тажрибали ўқитувчилари жонкуярлик кўрсатишди. Олимпиадада она тили фани бўйича 63, математика бўйича 75 нафар ўқувчи қатнашди.

Ғолиб чиққан ўқувчилар энди шаҳар олимпиадасига ҳозирлик кўришмоқда.

Е. ОМОНОВА.

ФЕРМЕРЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Элликқалъа туманида яна юзта фермер хўжалиги ташкил этилди. Улар асосан чорвачилик маҳсулотлари етиштириш билан шуғулланади. Бундай хўжаликларнинг ҳар бирига 25 гектардан жами 2,5 минг гектар ер ажратилди.

Туманда фермерларга шартнома асосида хизмат кўрсатадиган марказ ташкил этилди. У қишлоқ тадбиркорларини техника, эҳтиёт қисмлар, ёнилғи-мойлаш ашёлари, ўғит ва уруғлик билан таъминламоқда.

(ЎзА).

ОСМОНГА ҚАРАБ ТУПУРМАНГ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ АХБОРОТИНИНГ АКС САДОСИ

Юртимиздаги тинч, осойишта ҳаётга ўрганиб қолганмиз. Ички ишлар ходимлари ҳар замон-ҳар замонда телевидение экрани орқали республикамизда жиноятчилик камайиб бораётганини гапиришар, асосан майда тартиббузарликлар содир бўлиб тургани ҳақида хабар беришар эди. Бошқа қўшни мамлакатларда содир бўлаётган воқеалар билан таққослаганда бу ишлар арзимаслигини кўриб, қалбимиз фахрга тўларди. Худога шукрона айтардик.

Шунинг учунми, март ойининг бошларида оммавий ахборот воситалари тарқатган республика Ички ишлар вазирлигининг ахбороти халқимизнинг тинчини бузди. Буни телевидение ва радио, газеталар таҳририятига келаётган телеграмма ва хатлар оқими исботлаб турибди.

Ички ишлар вазирлигининг ахбороти бу қадар кенг миқёсда акс садо қўзғаши кишини ҳаяжонга солмай қўймайди. Бунинг устига, халқимизнинг тинч ҳаётга нақадар ўрганганини, уни нақадар қадрлашини кўриб, кўнглингиз кўтарилади.

Акс садо республикамизнинг турли бурчакларидан келмоқда. Уруш ва меҳнат фахрийлари, бутун-бутун меҳнат жамоалари, маҳаллалар аҳли... Хуллас, барча бу ахборотга муносабат билдирмоқда.

Шуниси диққатга сазоворки, телеграмма ва хатларнинг аксарияти республикамиз Президентига мурожаат билан бошланади. Уларнинг барчасида юртбошимиз юритаётган оқилона ва одилона ички ва ташқи сиёсат тўла маъқулланади, «бошингиз дард кўрмасин» дея дуо қилинади-да, Ички ишлар вазирлигининг ахборотида тилга олинган шахсларнинг манфурлиги қораланади.

Мана, бу акс садонинг айримлари билан танишинг:

«Ҳурматли Президентимиз! Сизнинг бугунги кунда тараққиёт ва истиқлол йўлида олиб бораётган сиёсатингизни, шу жумладан уюшган жиноятчиликка қарши кураш соҳасидаги фаолиятингизни чин дилдан қўллаб-қувватлаймиз. Жиззах вилояти, Пахтакор тумани меҳнаткашлари».

«Тошкент, Ўзбекистон Республикаси Президенти муҳтарам Ислом Каримов жанобларига. 7—8 март кунлари Ўзбекистон телевидениеси орқали берилган Ички ишлар вазирлигининг ахборотида ўз ватанининг тузини еб, тузлиғига тупураётган айрим кимсаларнинг четга чиқиб олиб, юртимизга ҳар хил туҳмат тошлари отаётгани ҳақида гапирилди. Мустақил давлатимиз энди оёққа тураётган бир пайтда халқимиз тинч-тотув яшаб, уйлар қуриб, тўйлар қилиб, бир-бирига меҳр-оқибати ортиб, бутун дунёга танилиб ва ҳурмат-эътибори ошиб бораётгани кимларгадир ёқмаяпти шекилли. Қўшни Тожикистоннинг қонли кунлари, Қорабоғдаги хунрезликлар бу нонкўрларга сабоқ бўлмадимикан ёки улар ҳам ўшандай кунларни қўмсаб қолишдимикан? Қўқон шаҳар деҳқон бозори жамоаси Сиз— юртбошимизнинг тиниб-тинчимай, кечани кеча, кундузни кундуз демай олиб бораётган сиёсатингизни тўла қўллаб-қувватлайди. Мана, бозорларимизда, худога шукр, ҳамма нарса сероб, тўлиб-тошиб ётибди. Нарх-наво ҳам унчалик баланд эмас. Қўшни республикалар — Қирғизистон билан Тожикистондан ҳам кўп маҳсулот келиб турибди. Бозорларнинг тўкинлиги — халқнинг тўқлигини, халқнинг осойишталиги эса, юритилаётган сиёсатнинг тўғрилигини билдиради. Ҳақ йўлида иш олиб боряпсиз. Илоҳим бошингиз тошдан бўлсин. Саломат бўлинг. Қўқон шаҳар деҳқон бозори раиси М. Расулов».

Самарқанд вилоятининг Челак туманидаги Тошҳовуз маҳалласи аҳли номидан Т. Рафиев, А. Медведев, А. Мукаррамов, М. Караглanова, П. Юрченко сингари фахрийлар имзо чеккан телеграммада бундай сатрлар бор:

«Ўзбекистондаги осойишталик, турли миллатлар ўртасидаги аҳиллик республикамиздан четда бузғунчилик ишлари билан шуғулланиб юрган айрим нопок кимсаларга ёқмаётганини халқимиз теран ақл-идрок билан фаҳмлаб турибди. Айни пайтда биз янада сергак бўлишимиз керак. Ўнлаб миллат вакиллари қариндошлардек аҳил яшаётган туманимизнинг холис ниятли меҳнаткашлари сиз олиб бораётган сиёсатни сидқидилдан қўллаб-қувватлайди, жонажон ватанимиз равнақи йўлида фидокорона меҳнат қилаверади. Бизни тўғри йўлдан оздириш мақсадида қилинаётган ҳар қандай ҳаракат халқимизнинг нафратига учраши муқаррар...».

Тошкент вилояти, Паркент тумани маҳаллаларининг оқсоқоллари юборган телеграммада, жумладан, шундай сатрлар бор:

«...Кечқурун телевизор орқали баъзи кишилар чет элга қочиб кетиб, кўп миллатли Ўзбекистон Республикасига тош отиб, республикамиз аҳолиси ўртасига нифоқ солишга уринаётганини эшитиб, ларзага келдик... Сизнинг раҳнамолигингизда республикамизда осойишталик ҳукмрон... Туманимиз аҳолиси қаерда тинчлик бўлса, ўша ерда барака бўлишига қаттиқ ишонади... Республикамизда осойишталикни сақлаш борасида сизга Оллоҳ мададкор бўлсин...»

Нонкўр мансабпарастларнинг ношукрлиги кўпчилик қатори Учқудуқ шаҳри аҳолисининг ҳам ғазабини қўзғатган. Шаҳар маҳаллалар қўмитаси раиси Э. Соҳибов, меҳнат фахрийси Л. Зарецкая, халқ ноиби М. Абдумажидовлар номидан келган телеграммадаги мана бу гаплар шунинг исботидир:

«...Ички ишлар вазирлигининг хабаридан Ўзбекистонда яшаб, ташқарисида беркиниб юрган кимсалар ватанимиз равнақини кўролмасдан ҳар хил бўҳтонлар тарқатиб юрганини эшитиб, ниҳоятда ғазабландик...».

Мана, Бухоро вилояти, Вобкент тумани уруш ва меҳнат фахрийлари номидан кенгаш раиси Ш. Ашуров юборган телеграммадан сатрлар:

«...Бизларга тинчлик керак. Биз Тожикистон фожиаси юртимизда такрорланишини истамаймиз. Сиз ва Ички ишлар вазирлиги жиноятчиликка, ватан хоинларига қарши олиб бораётган курашни қўллаб-қувватлаймиз...».

(Давоми 2-бетда).

• *Қадриятларимиз*

КЎКСАРОЙ СИРЛАРИНИ ОЧМОҚДА

Маълумки, Самарқанддаги Кўксарой Амир Темур давлатининг бош саройи бўлган. Тўрт қаватли кошона тарзида қурилган бу бинодан ҳозир ном-нишон қолмаган. Лекин орадан неча асрлар ўтса ҳам унинг ўрнида топилаётган буюмлар олимларни ҳамон ҳайратга солмоқда.

Яқинда вилоят ҳокимлиги биносининг жанубий-шарқида Мирзо Улуғбекка ёдгорлик-ҳайкал ўрнатиш учун жой тайёрлаётган вақтда ўн тўртинчи асрнинг иккинчи ярмига тааллуқли ажойиб ер ости сув қурилмаси қолдиқларига дуч келинди. Аниқланишича, қурилма лотоксимон сопол қувурлардан иборат бўлиб, тепаси ҳам махсус сопол қопқоқлар билан беркитилган. Қувурларнинг туташган жойлари махсус цементсимон қоришма ёрдамида сувалган. Шуниси қизиқки, сув қувури илонизи шаклида қурилган. Археологларнинг дастлабки хулосаларига кўра, бунда муҳандислар, биринчидан, ер тузилишини, иккинчидан, сувнинг бино тагидан ўтишини ҳисобга олганлар. Агар қурилма тўғри йўналишли қилиб ясалганда, катта нишаблик остида оқаётган сув маълум масофадан сўнг эрозия хавфини туғдириши мумкин эди.

Қадимшуносларнинг фикрича, бундай мураккаб ер ости қурилмасини катта тажриба ва чуқур билим эгаси бўлган муҳандисларгина яратишга қодир экан.

АМИР ТЕМУР КУТУБХОНАСИ ИЗИДАН

Амир Темур кутубхонаси, унинг сирли тарзда ғойиб бўлиши ҳақида жуда кўп тахмин ва фаразлар мавжуд. Бу улкан кутубхонада жаҳоннинг турли мамлакатларидан келтирилган юзлаб, минглаб нодир асарлар сақланганлиги тарихчиларнинг рисолаларида ёзиб қолдирилган. Лекин соҳибқирон вафоти ва кейинчалик Мирзо Улуғбекнинг фожиали ўлимидан сўнг кутубхонанинг ўзи тугул, ҳатто изи ҳам бутунлай йўқолади.

Аммо беш аср давомида уни жуда кўп кишилар қидирган. Кутубхона тақдири билан фақат айрим олимлар эмас, балки давлат тепасида турган шахслар — амирлар, подшоҳлар, императорлар ҳам қизиққанлар. Уларнинг кўпчилиги бу бойликни қўлга киритиш учун катта миқдордаги дуру жавоҳирлардан кечишга тайёр эди...

Россия Туркистон заминига бостириб киргач, императорнинг бу ердаги ноибларига берилган биринчи кўрсатмалари қаторида Амир Темур кутубхонасини қидириб топиш бўйича ишларни бошлаб юбориш алоҳида уқдириб ўтилганди.

Туркистон генерал губернатори ўзининг 1866 йил 17 январда император қароргоҳига йўллаган мактубида Темур кутубхонасини қидириш юзасидан ҳисобот беради. У Бухорога юк ташиб кетаётган савдогарларга Самарқанд орқали ўтишда (ҳали бу шаҳар рус қўшинлари томонидан босиб олинмаганди) буюк соҳибқирон кутубхонаси ҳақида сўраб-суриштириш-қидириш ишларини уюштириш тўғрисида топшириқ берганлигини ёзади.

1868 йил 1 майда Самарқанд забт этилгач, бу ерга дарҳол рус шарқшуноси А. Кун юборилади. У қисқа муддат ичида Амир Темур кутубхонаси ҳақида бирон бир хабар топиш илинжида 150 тадан зиёд вақф ҳужжатларини, ҳоким девонидаги, мадрасалардаги бошқа қоғозларни ўрганади, рус тилига таржима қилади ва айрим маълумотларни умумлаштиради. Кейинчалик Туркистон генерал-губернатори Кауфманнинг топшириғига кўра, кутубхона кўмилган, деб тахмин қилинган бир неча жойларда қазув-қидирув ишларини олиб боради. Аммо уларнинг уринишлари кўзланган натижани бермади. Шундан кейин ҳам кўп изланишлар муваффақиятсиз тугаган.

Эҳтимол, бу — яхшиликкадир. Агар ўша пайтларда топилиб қолганда борми, уларни бир кўриш учун ё Москва кутубхоналарига, ё Санкт-Петербург музейларига қатнаб юрармидик?

АФСОНАВИЙ ШАҲАР ТАРАННУМИ

1864 йилда можар олими А. Вамбери Самарқандга келиб-кетгандан сўнг унинг ҳикоялари таъсирида моравиялик мусиқачи Игнат Брюлль ўзининг кўп йиллар давомида Европа театрлари саҳнасидан тушмаган «Самарқанд қаландарлари» операсини ёзди. Бу XIX асрда Ғарбий Европада яратилган Самарқанд ҳақидаги биринчи санъат асари эди.

1910 йилда француз Франк Ленкорий Амир Темур ҳақида «Самарқанд ҳукмдори», инглиз бастакори Гретилл Пентюк хор учун «Самарқанднинг шавкатли кунлари» асарини битдилар. Булар ҳам Европа мусиқа санъатида Самарқанд тараннум этилган илк асарлардан ҳисобланади.

«САМАРҚАНД ҚОҒОЗИ» ҚАНДАЙ ТАЙЁРЛАНГАН?

Бир пайтлар Самарқандда тайёрланган қоғоз шуҳрати бутун оламни тутганлиги маълум. Минг йиллар давомида бу маҳсулот жаҳонга машҳур Хитой қоғози билан рақобатлашиб келган. Лекин кейинчалик уни чиқариш тўхтаган. Бунга асосий сабаб — Россиядан сифатсиз бўлса-да, лекин арзон қоғозларнинг кўплаб келтирилиши эди.

1868 йилда Самарқандда қоғоз ва қоғоз маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи 42 та устахона мавжуд бўлган экан. Ана шу иш билан шуғулланувчи кишилар касб сирларини авлоддан-авлодга етказиб келганлар.

Яна шуниси ҳам борки, қоғознинг барча турлари бир жойда тайёрланмаган. Устахоналарда аввалига қоғоз маҳсулоти чиқарилган. Варақларни тайёрлаш билан эса бошқа устахона эгалари шуғулланишган. Қоғозга сўнгги ишлов бериш яъни, уни ҳақиқий «Самарқанд қоғози»га айлантириш устида алоҳида усталар ишлашган. Уларни «муракаш»лар деб аташган.

1869 йилда шаҳарда ўн олтита «муракаш»лар устахонаси бўлган экан.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

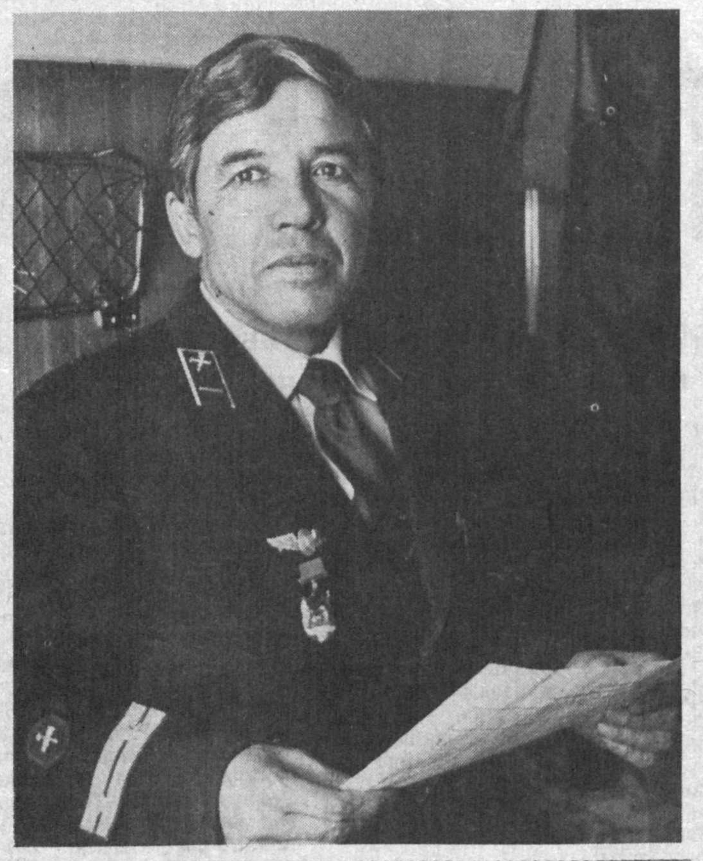

Йўловчиларнинг узоғини яқин қилишда темир йўл хизмати энг ишончли ва қулай восита бўлиб қолди. Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси жамоаси ҳозирги иқтисодий бўҳронларга қарамай поездларнинг белгиланган муддатларда қатновини сақлаб қолиш, фуқароларга намунали хизмат кўрсатиш муаммолари ечимини топишмоқда. Бу ишда ўз вазифасига сидқидиллик билан ёндошаётган юзлаб темирйўл ходимларининг ҳам муносиб ҳиссалари бор.

СУРАТЛАРДА: 5-Тошкент — Москва тезюрар поездининг вагон кузатувчилари (ўнгдан) Мирзавоҳид Умаров, Йўлдош Эшматовлар, пастда шу поезд бошлиғи Олмос Ғиёсов.

В. КРИЛЛОВ олган сурат.

«ДАВЛАТ ТИЛИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ҚОНУН ҚАНДАЙ БАЖАРИЛЯПТИ?

ТАШКИЛОТЧИЛИК БОР ЖОЙДА

ШАХСИЙ таркиб бўйича командир ўринбосари вазифасини бажараётган лейтенант Олег Гуленков бўлинмаси ўтган йилги ўқув машғулотлари якунига кўра қисмда энг яхшилардан бири, деб топилди.

СИНОВ машғулотларида қатнашган мутахассисларнинг фикрича, бундай муваффақиятнинг сабаби ёш зобитнинг қисқа вақт давомида давлат тилини яхши ўзлаштирганидир. Тил билиш унга ўқув ва тарбиявий ишлар давомида жуда кўп масалаларни ечиш учун қўл келган. Бахтга қарши кўпгина бўлинмаларнинг зобитлари ўз қўл остидагилар билан бундай мулоқотда бўлолмаяптилар. Бу ўз навбатида жанговар ўқув машғулотларининг якунига салбий таъсир этаяпти.

Мудофаа вазирлигида «Давлат тили тўғрисида»ги Қонун талабларининг бажарилишига оид таклиф ва тавсиялар билан ишлаш услубий хонаси ташкил этилди. Бу марказ давлат тилини пухта ўрганишга кўмаклашади.

Мудофаа вазирлигининг ҳарбий ўқув юртлари ва ташкилотларида, бўлинмаларда давлат тилини ўрганиш бўйича гуруҳлар иш олиб боряпти. Қуролли Кучлар хизматчилари ва ҳарбийларнинг барча тоифалари умум сиёсий тайёргарлик машғулотларида ўзбек тилини ўрганишяпти. Зобитлар уйи ва аскар клублари кутубхоналари давлат тилидаги адабиётлар билан тўлдирилмоқда.

Бир йилдан ошдики, вазирликнинг марказий нашри — «Ватанпарвар» газетаси икки тилда чиқаяпти. Бундан ташқари ҳарбий майдончалар атрофидаги шиорлар, кўргазмалар, умумсиёсий ахборотлар давлат тилида ёзилган.

Лекин ўтган ўқув йили якунидаги синов машғулотлари баъзи қисм ва бўлинмаларда давлат тилини ўрганиш жараёни талаб даражасида эмаслигини кўрсатди. Бўлинмаларда давлат тилида эркин гаплаша оладиган раҳбарларнинг камлиги туфайли бу ишнинг суръати паст. Ўқув-услубий ва тарбиявий аҳамиятга молик кўргазмали ашёлар замон талабларига жавоб бермайди. Буларнинг ҳаммаси ҳарбий хизматчиларнинг ўзбек тилини тез ва яхши ўзлаштиришига тўла жавоб бермаяпти.

Қуролли Кучларда келгусида давлат тилини ўзлаштириш самарадорлигини ошириш учун қандай чоралар қўллаш керак? Аввало, ҳарбий қисм ва ташкилотларда ҳар бир ҳарбий хизматчи ўз олдига давлат тилини ўрганишни кечиктириб бўлмайдиган вазифа қилиб қўймоғи лозим. Зеро, «Давлат тили тўғрисида»ги Қонун талабларининг тўла тўкис бажарилиши Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги мафкураси тамойилларига мосдир. Шу мақсадда Қуролли Кучларнинг давлат тилини билмайдиган барча ходимлари ва ҳарбий хизматчиларини ўқишга юз фоиз сафарбар этмоқ ва бунинг учун зарур шарт-шароитларни яратиш лозим. Машғулотни ҳафтада икки марта бир соатдан ўтказиш ва якунида синов суҳбатини қўллаш мақсадга мувофиқдир.

Тажрибалар шуни кўрсатаяптики, тил ўрганувчилар гуруҳидаги тингловчилар сонини 15—17 кишидан оширмаслик керак экан. Уларга раҳбарлик қилувчилар аввалдан тайёргарлиги бор кишилар бўлгани маъқул. Шунингдек, бу ташкилотчилар бошқа қисм ва бўлинмалардаги тилдан дарс олиб борувчилар билан тажриба алмашиб туришса, нур устига аъло нур бўлур эди.

Ўқув жараёнида илмий-услубий бурчаклар ташкил этаётган ташкилот ва ўқув юртлари, бўлинмалар иши таҳсинга лойиқ. Бу зобитлар, пропоршиклар, сержантлар ва аскарларнинг ҳарбий касб сирларини пухта ўрганишларига ёрдам беради. Натижада жанговар ўқув жараёнида яхши самараларга эришиш мумкин бўлади.

К. ВЛАДИМИРОВ,
майор.

ХАБАРЛАР

ТЕРАКЗОР БАРПО ЭТИЛАДИ

ФАРҒОНА. Вилоят ҳокимлиги 1994—2003 йилларда вилоят шаҳар ва туманларида қурилишбоп теракзорлар барпо этиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Шу йилнинг ўзида 600 гектар, 2003 йилгача эса 6000 гектар майдонда теракзор барпо этиш кўзда тутилган.

Вилоят фахрийлари мустақил Ўзбекистоннинг 3 йиллик тўйига 3 донадон мевали кўчат ва баҳоли қудрат терак кўчатлари экиб, парваришлашга киришдилар. Бу ватанпарварлик ташаббусида 2900 дан зиёд уруш ва меҳнат фахрийлари фаол иштирок этишмоқда.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҲОСИЛДОРЛИК КЎЧАТГА БОҒЛИҚ

Андижонда кўчат ўтқазиш жадаллашмоқда. Бу ишга Избоскан туманидаги мева-кўчатчилик хўжалиги катта ҳисса қўшаётир.

Кўкламда хўжаликлар ва аҳолига сотиш учун 2,8 миллион дона сархил мева кўчати, ярим миллион дона ток қаламчаси ҳамда эллик минг туп манзарали дарахт ниҳоллари етиштирдик, — дейди хўжалик директори Адҳамжон Ҳамроқулов. — Мутахассисларимиз Фарғона водийси боғларидан энг яхши мева ва узум новдалари, данаклар келтириб, янги нав яратди. Жумладан, бу йил олма, нок, шафтоли, ўрик ва олхўрининг йигирма икки хил янги нави етиштирилди.

Хўжалик боғбонлари Тошкент, Жиззах, Сирдарё вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасининг боғларини ҳам кўчат билан таъминламоқда.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

АВЛОДИМИЗ СОҒЛОМ БЎЛСИН

Оналар ва болалар саломатлигини яхшилаш соғлом авлодни вояга етказишнинг муҳим омилидир. Қарши шаҳрида мазкур масалага бағишланган вилоятлараро семинар-кенгаш бўлди. Унда ана шу борада амалга оширилаётган даволаш-профилактика, тарғибот-ташвиқот ишлари таҳлил этилди.

Кенгашда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Навоий, Сурхондарё вилоятлари тиббиёт ходимлари, тиббиёт институтлари раҳбарлари, олимлар, таниқли шифокорлар фикр алмашди.

(ЎзА).

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

КУЛБАСИЗ ПИГМЕЙ ПИГМЕЙ ЭМАС

Угандада яшовчи бу паст бўйли тоифа одамларни қишлоқ хўжалик ишлари билан шуғулланишга ўргатиш натижасиз тугади.

ҲАНУЗГАЧА архаик маданиятни сақлаб қолган, ҳозир ҳам кўпчилиги овчилик, балиқчилик билан шуғулланадиган пигмейлардан 200 нафари аввалига деҳқончилик ишларига бироз кўникиб, қизил қалампир етиштира бошладилар. Аммо бу иштиёқ тезда сўнди. Бунинг учун кулба баҳона бўлибди.

Маълумки, пигмейлар бамбукдан ясаладиган кулбаларда яшашга одатланишган. Бу ерда эса уларга тунукадан мўъжаз уйлар қуриб беришибди. Ёзда тандирдай қизийдиган, ёғингарчилик мавсумида эса ёмғирнинг тарақа-туруқидан қулоқларни қоматга келтирадиган шовқинга ўрганмаган пигмейлар ўзларининг бамбукли кулбаларига қайтиб кетишди.

БЕЪМАНИ ОТА-ОНА ФАРЗАНДЛАР ШЎРИ

АРХАНГЕЛЬСК вилоятининг Наволок қишлоғилик тўрт яшар Женя Вишняков туман шифохонасида ҳаётдан кўз юмди.

ЭРТАСИ куни икки ярим ёшли Галя ва саккиз ойли Саша Вишнояковни ҳам шу шифохонага олиб келишди. Галя бу ерда уч кун яшади,холос. Сашани эса вилоят марказига жўнатишди. У шу қадар озиб-тўзиган эдики, оғирлиги 5 килога ҳам етмасди. Акаси билан опаси эса қаровсизлик оқибатида совуқ қотиб, бевақт нобуд бўлишди.

Норасидаларнинг онаси ёш боласи бўлгани учун узоқ муддатли отпускада бўлган. Ҳеч қаерда ишламайдиган ота эса қариндошлариникида меҳмондорчиликда юрган.

ДАЙДИ ИТЛАРНИНГ ҲОМИЙЛАРИ ТОПИЛДИ

НИЖНИЙ НОВГОРОДдаги «Юна» ва «Нижегород кинодроми» фирмалари раҳбарлари А. Галкин билан С. Розенблюм итпарвар чиқиб қолишди.

САВОБТАЛАБ пулдорлар дайди итларга атаб ғарибхона қуришга қарор қилдилар. Бу ерда эгасиз мушук ва кучуклар учун алоҳида меҳмонхоналар бўлади. Меҳнат таътили ёки хизмат командировкасига борадиганлар ҳам ит-мушукларини вақтинча шу меҳмонхоналарга жойлаштиришлари мумкин. Жониворлар ветеринария дўхтирлари назорати остида бўладилар.

БОЙСУН КЎМИРИ МЕТАЛНИ ЭРИТАДИ

КЕТМОНЧОПДИ тоғидаги 8,7 минг килокаллориягача иссиқлик берадиган кўмир захираси Марказий Осиёда ягонадир.

МУТАХАССИСЛАРНИНГ ҳисоб-китобларига қараганда ёпиқ усулда қазиб олинадиган бу юқори сифатли кўмир захираси 15 миллион тоннадан кам эмас. Кон тўла қувват билан ишга тушгунча, йилига 20 минг, кейин эса 100 минг тонна кўмир қазиб олинади. Бойсун кўмири металл эритиш ва кокс тайёрлашга ҳам ярайди.

ТУҒИЛДИ-Ю, РЕКОРД ЎРНАТДИ

ХИТОЙЛИК 28 яшар бахтли аёлга Оллоҳ шундай фарзанд ато этдики...

ТАНШАН шаҳри аҳолиси бундай хабарни биринчи марта эшитган бўлса керак. Янги туғилган чақалоқнинг оғирлиги 8,1 (!) кило, бўйи 61 (!) сантиметр. Қизиғи шундаки, ҳомиладорлик даврида аёлнинг ўзи ҳам 30 килога семирганди. Чақалоқни жарроҳлик йўли билан олишга тўғри келганига қарамай, она-боланинг саломатлиги аъло даражада.

ЕР ЮЗИДА БУНАҚАСИ БЎЛМАГАН ҲАЛИ

ЕРЕВАНЛИК А. Миносян 8 килоли гантелни бир соат ичида 15 минг марта кўтарди.

МУТАХАССИСЛАРНИНГ ишонтиришларича, сайёрамизда бирор киши ҳали бундай рекорд натижага эришган эмас. Миносян ўз кучини жумҳурият спорт қўмитаси биносида нуфузли комиссия иштирокида намойиш этди. «Гиннеснинг рекордлар китоби»га ёзилишга арзийдиган бундай натижа аслида йирик мукофотга лойиқдир. Бироқ, бунинг учун рекорд Лондонда ўрнатилган бўлиши шарт.

Ашот аса ҳаммасига қўл силтаб, машғулотни давом эттирмоқда: у кейинги сафар гантелни 16 минг марта кўтармоқчи.

ЯНА ЛОХ-НЕСС КЎЛИДАГИ МАХЛУҚ ҲАҚИДА

Яна Лох-Несс кўлидаги махлуқ ҳақидаги шов-шувлар кўпдан бери жаҳон халқлари диққатини ўзига тортиб келади.

АЙТИШЛАРИЧА, бир неча киши ўз кўзи билан кўрган бу баҳайбат махлуқнинг оғирлиги бир неча тонна эмиш. Аммо олим Эдриан Шайн Шотландияда чиқадиган «Скоттиш нейчуралист» журналида мақола эълон қилиб, бу миш-мишларни йўққа чиқарди. Унинг фикрича, бу кўлда узунлиги 3 метр, оғирлиги 200 килогача етадиган бакрабалиқ (осётр) яшайдики, унинг ташқи қиёфаси ўрмаловчиларга бироз ўхшаб кетади.

ОСМОНГА ҚАРАБ ТУПУРМАНГ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Қашқадарё вилояти, Чироқчи туманидаги пахта тозалаш заводи жамоаси юборган телеграммадаги қатъият ҳам эътиборга молик:

«Келажаги порлоқ мустақил Ўзбекистонимиздаги осойишта ҳаётни кўролмаётган, тузини еб тузлиққа тупурган, она юртини ташлаб хорижий мамлакатларга қочиб кетиб, чанг-тўзон кўтармоқчи бўлган мансабпараст ғаламисларга қарши кескин чоралар кўрилиши керак! Биз Тожикистондаги ёки Кавказорти давлатларидаги фожианинг содир бўлишини хоҳламаймиз. Биз Сиз, ҳурматли Президентимизнинг одилона сиёсатини қўллаб-қувватлаймиз, ҳар қандай ғаламисларнинг аҳолини чалғитишига йўл қўймаймиз».

Бошқа қадриятлар қаторида Ислом динининг ҳам тикланиб, ҳаётимизда ўз ўрнини эгаллагани республикамизда тинчлик ва осойишталикнинг барқарорлигига ҳисса бўлиб қўшилмоқда. Ички ишлар вазирлигининг ахбороти барча меҳнаткашлар қатори дин аҳлини ҳам ташвишлантирган. Буни Марғилон шаҳар ислом аҳли номидан Хонақо масжиди имом хатиби Собир Қори Эминов юборган телеграммадаги мана бу сўзлардан ҳам билса бўлади.

«...Биз имонини сотган кўрнамак унсурларнинг вақти келиб Ўзбекистон халқи ва мавжуд қонун олдида жавоб беришига ишонамиз. Илоҳо республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида олиб бораётган эзгу ишларингизда худо ёр бўлгай».

Ғаламисларнинг қилмиши Наманган вилояти аҳолисини ҳам ғазаблантирди. Вилоят сув хўжалиги жамоалари юборган телеграммада, жумладан, шундай дейилади:

«...Кўп миллатли Ўзбекистон аҳолиси осойишта ва бунёдкорлик меҳнати билан банд бўлган бир пайтда юртимиздан қочиб, чет элдан бошпана топган ғаламисларнинг аҳоли орасида ваҳимали миш-мишларни тарқатишга уринаётгани тўғрисидаги хабарни эшитиб, бу манфур кимсаларга нафратимиз янада кучайди...».

Мана бу телеграмма алоҳида эътиборга молик. Чунки, уни республикамизда юз бераётган ҳодисаларни кўриб кўзи очилган одам юборган:

«Ўзбекистон Президенти И. Каримовга. Нусхалари: «Халқ сўзи» ва «Зарафшон» газеталарига. Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич! Сизнинг халқимиз фаровонлиги ва тинчлиги йўлида олиб бораётган сиёсатингизни қўллаб-қувватлайман. Бу сиёсатни қоралаш мақсадида чет элда туриб, ватанига тош отаётган баъзи бир «сиёсатдон»ларга қарши кескин чора кўришингизни сўрайман. Иштихон тумани «бирлик»чиларининг собиқ раиси Н. Бўтаев».

1994 йил 9 март куни Андижон вилояти, Жалолқудуқ тумани меҳнаткашларининг вилоят ва туман ички ишлар идоралари ходимлари билан учрашуви бўлиб ўтган. Унда Ўзбекистон Республикаси Президентига мурожаатнома қабул қилинган. Туман меҳнаткашлари номидан Ўзбекистон Республикаси халқ депутати У. Охунов, туман хотин-қизлар кенгаши раиси З. Асқарова, туман бош имом хатиби Ҳожи Икром Қори Хушназаров ва бошқалар имзолаган мурожаатномада, жумладан, бундай дейилади:

«Ҳурматли Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримов!

Биз, Жалолқудуқ тумани меҳнаткашлари, Сизнинг республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида, халқимизнинг порлоқ келажагини таъминлаш борасидаги саъй-ҳаракатларингизни ҳар кун, ҳар нафасда ҳис этиб турибмиз.

Халқ манфаатини кўзлаб чиқараётган фармонларингиздан мамнунмиз, уларни амалга оширишга баҳоли-қудрат ҳисса қўшишга ҳаракат қиляпмиз...

Ёш республикамиз мустақил давлат сифатида Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлганини, йирик-йирик давлатлар ҳам энди Ўзбекистон билан ҳисоблашаётганини, дунё миқёсида ўзаро ҳамкорлик йўлга қўйилаётганини кўролмаётган айрим шахслар, Ўзбекистонда ҳам Тожикистон воқеаларининг такрорланишини жуда-жуда истамоқда.

Ғанимларимизнинг фисқу фасод ва уйдирма гаплар тарқатиб, тинчлигимизни бузиш учун қилаётган ҳаракатлари биз — меҳнаткашларни янада сезгирроқ бўлишга, ҳамжиҳатликка, Сизнинг атрофингизда янада жипслашиб, дадил ҳаракат қилишга даъват этади.

Жалолқудуқ тумани меҳнаткашлари сизнинг ички ва ташқи сиёсатингизни тўла қўллаб-қувватлайди, Ўзбекистон—келажаги буюк давлат бўлишига ишонади.

Сизга букилмас ирода, халқимиз фаровонлигини ошириш йўлидаги ишларингизга Оллоҳдан мадад тилаймиз».

Самарқанд вилоятининг Булунғур, Челак, Иштихон, Гўзалкент, Боғишамол, Сиёб, Нарпай, Оқдарё, Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод, Шаҳрисабз, Баҳористон, Чироқчи, Муборак, Касби; Бухоро вилоятининг Вобкент, Жондор; Навоий вилоятининг Қизилтепа; Жиззах вилоятининг Зомин, Мирзачўл, Дўстлик, Пахтакор; Тошкент вилоятининг Зангиота, Паркент; Андижон вилоятининг Қўрғонтепа туманлари; Фарғона вилоятининг Қўқон, Марғилон, Қува шаҳарларидаги юзлаб меҳнат жамоалари, уюшмалар, ташкилотлар ва Фарғона вилоятидан Й. Эргашев, Қ. Деҳқонов, Н. Абдуллаев, М. Саидхўжаев, Ш. Жўрабоев, С. Хўжаев, Р. Исомиддинов, Р. Аҳмедов, Х. Йўлдошев, Ҳ. Ҳожиматов, Тошкент вилоятидан З. Мўминов, Т. Ҳасанов, А. Эргашев, Андижон вилоятидан У. Саримсоқов, Қашқадарё вилоятидан Н. Зайниев, М. Нормуродов, Р. Муртозоев, А. Қўшоқов, А. Тўраев, М. Қурбонова, М. Усмонов, Р. Азимов, У. Ашуров, А. Ашуров, Бухоро вилоятидан Каримовлар оиласи, Ҳ. Қосимов, К. Абдуллаев, М. Рашидов, И. Шарипова, М. Саидов, Самарқанд вилоятидан И. Шарипов, А. Бўронов, Х. Абдуазизов, С. Ҳамроев, Р. Каримов, М. Жаҳонгиров, Н. Колупаев, М. Маллаев, Г. Гаолиева, А. Абдуллаева, Р. Кулонов, С. Искандаров, М. Зоиров, И. Қиличев, А. Қаршиев, М. Неъматов, Т. Нуриддинова, М. Имомова, Н. Қўчқоров, Р. Тўраев, А. Жозилов, А. Халилов, С. Шарипов, З. Шарипов, Р. Кудяков, М. Рустамова, М. Ниёзов, Навоий вилоятидан М. Мардонов, Жиззах вилоятидан К. Назарбоев, Б. Шарипов, У. Усмонқулов сингари жуда кўп кишилардан ана шундай телеграммалар келиб турибди.

Халқ меҳрини қозонишдан улуғроқ бахт, халқ нафратига дучор бўлишдан каттароқ бахтсизлик йўқ. Ички ишлар вазирлигининг биргина ахбороти қўзғаган акс садони кўриб, шундай хулосага келади киши.

Доно халқимизнинг «осмонга қараб тупурма, юзингга тушади» деган мақоли бор. Республикамизга маломат ёғдирмоқчи бўлганларнинг ўзи маломатга қолиши табиий. Мансаб учун юртидан кечиб, ватанига тош отган кимсаларнинг юзи бугунги кунда ўзлари чаплаган нопок бўёқ билан қора. Халқимиз уларнинг фисқу фасодига учмай, аксинча, уларга нафрат ўқиётгани, республикамиздаги осойишта ҳаётдан мамнун, бу осойишталикни таъминлаш борасида тиниб-тинчимаётган Президенти атрофида жипс экани барчамизнинг дилимизга ғурур бахш этади, бошимизни тик кўтариб юришга ундайди.

(ЎзА).

• Ислоҳот чорраҳаларида

Ўтмишдан маълумки, жамиятлар ривожланиш босқичида бир тизимдан иккинчисига ўтиш жараёнида жуда катта талафотлар, қийинчиликлар, тўқнашувларни бошидан кечирган. Бундай нохуш ҳолатларнинг олдини олиш, пировардида ўз қаддини ростлаш учун эса унга ўн йиллар, ҳатто асрлар керак бўлган.

Иброҳим ИСКАНДАРОВ, академик

БОЗОР ИҚТИСОДИ БОСҚИЧЛАРИ

Бахтимиз шундаки, мустақил республикамизда бу жараён тинч-осойишта ўтди. Аммо йиллар давомида таркиб топган иқтисодий алоқаларнинг узилиши муайян қийинчиликларни, оғриқли нуқталарни юзага келтирди. Бу эса ўз навбатида ёш давлат олдига кўп асрлик тарихий тараққиётда ҳали учрамаган янгича йўлларни излаб топишни, жамият организмидаги оғриқли нуқталарни даволашни, шу орқали мамлакатнинг умуминсоний ривожланиш сари силжишини таъминловчи муаммоларни ҳал этишни кўндаланг қилиб қўйди.

Лекин ҳозирги вазиятда ана шу вазифаларни ҳар бир давлатнинг демографик, жуғрофий, тарихий ва ижтимоий-иқтисодий хусусиятларини ҳисобга олмасдан амалга ошириб бўлмайди. Бу йўлда қўйилган заррача хатолик йиллар мобайнида тузатиб бўлмайдиган салбий оқибатларни туғдириши мумкин. Шунинг учун ҳар бир мамлакатнинг ўзига хос, унинг анъанавий ҳаёти, турмуш тарзи, касб-корига мос келадиган йўлни аниқ белгилаб берадиган ҳаракат дастурини яратиш унинг тараққиётидаги дастлабки ва энг мураккаб қадамдир. Бундай ҳаракат дастурисиз давлат худди уммонда компассиз бошқарилаётган кемани эслатади.

Президент Ислом Каримов бу ҳақиқатни ҳаммадан олдин чуқур идрок этиб, республикамиз мустақиллигини янада мустаҳкамлаш, унинг иқтисодиётини тараққий эттириш тамойилларини ишлаб чиқди. Ўз асарлари ва нутқларида ўтиш даври қийинчиликларини халқимизга рўй-рост, айтиб мамлакатнинг ҳозирги ривожланиш ҳолати ва олдимизда турган долзарб вазифаларни ҳар томонлама изоҳлаб берди. Хусусан, унинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» рисоласи жуда катта илмий-назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлди. Ушбу китобни ҳеч муболағасиз мамлакатимиз бугунги тараққиётининг ҳаракат дастури, дейиш мумкин. Унда баён этилган асосий ғоялар ва қарашлар эса юртбошимизнинг «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» ва «Янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» китобларида ҳар томонлама ривожлантирилди. Масалан, биринчисида Ўзбекистонни келажакда демократик ҳуқуқий ва ривожланган давлатга айлантириш имкониятлари асослаб берилган бўлса, иккинчи рисолада миллий истиқлол мафкурасини яратиш ва уни ҳаётимизга татбиқ этиш зарурати масалалари ишлаб чиқилди.

Ҳозир жаҳоннинг деярли кўпчилик мамлакатларида амал қилинаётган бозор иқтисодиётига ўтиш собиқ СССРнинг барча республикалари олдида турган бош масаладир. Бу мураккаб жараёнга шошма-шошарлик билан, ҳали пишиб етилмаган, хомаки «андоза»лар, «500 кунлик дастур», «шок терапияси» каби усуллар орқали ўтиб бўлмайди. Польша, Россия ва бошқа мамлакатларнинг аччиқ тажрибаси бунга ёрқин мисол бўла олади. И. А. Каримовнинг навбатдаги асари — «Ўзбекистон: бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли»да республикада ва бошқа давлатларда иқтисодиётни ислоҳ қилиш борасида тўпланган амалий тажрибалар, қоидалар ва ғоялар янада чуқурлаштирилиб, бозор муносабатларига ўтишнинг ўхшаши бўлмаган, бетакрор яхлит концепцияси ишлаб чиқилди, бу соҳада Ўзбекистоннинг танлаб олган ўз йўли илмий-назарий ҳамда амалий жиҳатдан асослаб берилди.

Ҳар қандай дастур ёки илмий-назарий хулоса, у қанчалик жозибали бўлмасин, ҳаётга татбиқ қилинсагина, амалий синовдан ўтсагина, самара беради. Фақат шу орқалигина бундай илмий-назарий хулосалар халқ онгига етиб боради ва мамлакатни иқтисодий-ижтимоий жиҳатдан ривожлантира оладиган ҳаракат дастурига айланади. Белгиланган йўлнинг турли босқичларида эришилган ютуқлар ва рўй берган камчиликларни ошкоралик билан таҳлил қила бориш эса, бозор иқтисодиёти томон олға боришнинг муҳим омилидир. Президентимиз бу соҳада ҳам ғоят изчиллик кўрсатмоқда. Унинг республикамиз Конституцияси бир йиллигига бағишланган тантанали йиғилишдаги маърузаси, Вазирлар Маҳкамаси йиғилишларида сўзлаган нутқлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ўн тўртинчи сессияси, халқ депутатлари Сирдарё ва Тошкент вилоятлари кенгашларининг сессияларидаги чиқишлари буни тасдиқлаб турибди. Бу маъруза ва нутқларда ислоҳотлар туфайли эришилган ютуқлар билан бир қаторда бой берилган имкониятлар ҳам таҳлил этилиб, ушбу жараённи янада чуқурлаштиришнинг чора-тадбирлари белгилаб берилди.

Ана шу тамойилларни босқичма-босқич, айни паллада изчил амалга ошириш туфайли мамлакатимиз ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаётида кун сайин жиддий ўзгаришлар содир бўлаётир. Энг муҳими — яшашимизнинг олий мақоми бўлган тинчлик, барқарорлик, миллатлараро тотувликка эришишга муяссар бўлдик.

Ўтган йиллар мобайнида давлатимиз халқаро ҳамжамиятдан ўз муносиб ўрнини эгаллаганлиги, айниқса, унинг тараққиётида муҳим воқеа бўлди. И. А. Каримовнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 48-сессиясида сўзлаган нутқи эса мамлакатимиз донғини оламга ёйди ва ташқи алоқаларимизнинг ривожланишида янги саҳифалар очди. Президент раҳбарлигида Ўзбекистон ҳукумат делегацияларининг бир қанча ривожланган мамлакатларга сафарлари, бир томонлама ва кўп томонлама алоқаларнинг ўрнатилиши, у ерлардаги ишбилармонлар, банк, молия-кредит ходимлари билан учрашувлар бунинг ёрқин далилидир.

Янги ижтимоий муносабатларни ривожлантириш бобида эришилган ва амалга оширилаётган ишларнинг кўлами ва миқёси бизни бир минут ҳам хотиржам бўлишга ундамаслиги керак. Бундай ижобий ўзгаришлар бозор иқтисодиёти тизимларининг ташкилий жиҳатларини ҳар томонлама таҳлил этиб, эришилган ютуқларни сарҳисоб қилиб, иқтисодий ривожланиш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ва ташқи алоқалар борасида келгуси вазифаларни тўғри белгилаб боришни ҳам тақозо этади. Республикамизнинг янги ижтимоий-иқтисодий шароитда ривожланаётганлигини назарда тутиб, ислоҳотларнинг бор имкониятлари нима учун рўёбга чиқмаётгани сабаблари тўғрисида чуқур мулоҳаза юритиш даркор. Уларни аниқ фаҳмлаш ва ҳар томонлама таҳлил этиш ислоҳотларнинг самарадорлигини таъминлаш билан бирга улардан жамиятимиз манфаатлари йўлида мукаммалроқ фойдаланиш омилларини намоён этади. Бунда қуйидаги ҳолатларга алоҳида эътибор бериш зарур:

БИРИНЧИДАН, Ўзбекистон мустақилликка эришиш арафасида собиқ СССРдан қолган ниҳоятда заиф иқтисодий, илмий-техникавий меросга эга эди. Масалан, республикамиз ўшанда аҳоли жон бошига сарф қилинган капитал сармоялар бўйича собиқ Иттифоқдан 2, Европа мамлакатларидан 3-4 марта орқада турарди. 1990 йилда СССРда ҳосил қилинган миллий даромад жон бошига 2230 сўмни, Туркияда 2650, АҚШда 19000 долларни ташкил этган бўлса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 1100 сўмга тенг эди. Шунинг учун бундай шароитда республиканинг ўз иқтисодий ҳаётига мос дастурлар ва ечимлар ишлаб чиқиш талаб этиларди. Бир томондан, асосий ислоҳотчи — давлат раҳбарлигида ишлаб чиқаришни ривожлантириш, иккинчи тарафдан, бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш ана шундай ўзига хос ечимлар бўлдики, мамлакатнинг бугунги ҳаёти унинг тўғрилигини исботламоқда.

ИККИНЧИДАН, Ўзбекистон учун ҳал этилмаган машаққатли демографик жараён ва мураккаб ижтимоий-экологик аҳвол мерос бўлиб қолган эди. Аҳолининг ўсиш даражаси юқори бўлганлиги уларни иш жойлари ва ер билан таъминлаш, ижтимоий ҳимоялаш масалаларига устиворлик беришни тақозо этарди. Атроф-муҳитни муҳофаза этиш, айниқса, Орол экологик талафоти кучайишининг олдини олиш зарур эди. Ушбу вазифалар ижроси эса кўп маблағ сарфлашни талаб қиларди. Зеро, ҳар йили Орол денгизи ҳисобига 150 минг гектар ер саҳрога айланмоқда. Оқибатда унинг ҳавзасидаги мавжудотнинг йўқ бўлиб кетиши хавфи туғилмоқда. Бундай шароитда давлатнинг иқтисодий дастурида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва атроф-муҳитнинг экологик мусаффолигини таъминлаш муаммолари биринчи ўринга чиқиши табиий. Шундай қилинаётганлиги энг тўғри йўл бўлди.

УЧИНЧИДАН, мамлакатда бусиз ҳам ожиз бўлган ишлаб чиқариш кучларини эски ишлаб чиқариш муносабатлари негизида ривожлантириш бозор иқтисодиёти талабларига жавоб бермай қолди.

Мулкчиликнинг турли шаклларини яратиш жараёни секинлик билан амалга оширилиши ва унинг ички тузилишини аниқловчи ҳуқуқий мақомларнинг ночорлиги эса ишлаб чиқаришни изчил ривожлантиришга тўсқинлик қиларди. Бу ҳол мулкчиликнинг турли шакллари қўлланишига кенг имкониятлар яратувчи ҳуқуқий мақомларни тезроқ ишлаб чиқиш билан бирга кенг маънодаги ишлаб чиқаришнинг ўзини ҳам ҳар томонлама ривожлантириш тадбирларини кўришни тақозо этарди. Шу жиҳатдан олганда, И. А. Каримовнинг маърузаси асосида Вазирлар Маҳкамаси томонидан яқинда қабул қилинган бир қатор қарорлар қишлоқ хўжалигини бозор иқтисодиёти талаблари сари буриш ва бу соҳада ижтимоий муносабатларни тубдан ўзгартиришда тенги йўқ дастур вазифасини ўтамоқда.

ТЎРТИНЧИДАН, бугунги кундаги жиддий муаммолардан бири республиканинг илмий-техникавий салоҳияти ислоҳот талабларидан четда қолиб кетганлигидадир. Ислоҳотларни фақат иқтисодчилар, хўжаликларнинг вазифаси, деб қараш бу муҳим тадбирга бир ёқлама ёндашиш деган гап. Мавжуд барча имкониятлар унинг манфаати йўлида хизмат қилмоғи лозим. Мустақилликнинг илк даврида эса сиёсий ва иқтисодий муаммоларга кўпроқ эътибор берилди-ю, ишлаб чиқариш билан фан ютуқлари ўртасидаги узвий боғланишда салбий ҳоллар кўзга ташланди. Айрим илмий жамоалар ўз ютуқларини тижоратга айлантириб, мўмай даромад топиш йўлига ўтиб олдилар. Бундай фаолиятдан мамлакатимиз маънавиятига катта зарар етмоқда. Фан билан ишлаб чиқаришни мувофиқлаштириш мақсадида ташкил этилган республика Фан ва техника қўмитаси эса давлат маблағини ижрочилар ўртасида тақсимлаш билангина шуғулланмоқда. Бу «Сингилларнинг ҳаммасига зиракларни баббаравар бўлиб бериш» тамойилини эслатади. Бизнингча, республика вазирликлари қошида тузилган институтлар, марказлар ва лабораториялар, лойиҳалаш ташкилотларининг фаолиятлари синчиклаб ўрганилмоғи лозим. Улар ўз даврида Марказнинг собиқ вазирликларига хизмат қилиш учун ташкил этилган эди. Эндиликда эса бариси қўшимча маъмурий ташкилотларга айланиб қолди.

Шу боис бир йўналишда фаолият кўрсатаётган барча илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтларини бирлаштириш, ихчамлаштириш ва ихтисослаштириш чора-тадбирларини кўриш зарур. Фикримизча, энди айрим соҳаларда, зарурат туғилган тақдирда, хусусий илмий-текшириш ва лойиҳалаш ташкилотларини тузиш ҳақида ўйлаб кўрилса, ёмон бўлмас эди.

Энг муҳим вазифалардан бири — бу фан ютуқларини баҳолайдиган кўрсаткичларни ишлаб чиқиш, Амалда илм-фан ва ишлаб чиқаришни боғловчи бўғиннинг заифлиги туфайли эътиборга сазовор тайёр илмий ечилмалар халқ хўжалигига жорий этилмасдан қолмоқда. Шундай бўғин аслида Фан ва техника қўмитаси бўлишига умид қилгандик. Лекин у ҳозирча ана шу долзарб масаладан ўзини четга олиб, собиқ Иттифоқ қўмитаси хатоларини такрорламоқда. Натижада республика раҳбарияти ўзимизда яратилиши мумкин бўлган янги технологияни ҳам валюта ҳисобига хорижий мамлакатлардан харид қилишга мажбур бўлмоқда.

БЕШИНЧИДАН, ҳозиргача ислоҳот муаммолари республика миқёсида атрофлича муҳокама этилиб, шу асосда аниқ чора-тадбирлар белгиланиб келинмоқда. Лекин бу муҳим масала вилоят, туман, хўжаликлар доирасида, айниқса, бозорнинг асосий субъекти — ишлаб чиқарувчилар ва шахслар ўртасида кўриб чиқилиб, муайян тўхтамга келинган эмас. Яъни, бозор илмини ўргатиш иши деярли ташкил этилмаган. Кўпчилик аҳоли бозор шароитида фаолият кўрсатишни ҳатто тасаввур қила олмайди. Шунинг учун ҳам юртбошимиз республика Олий Кенгашининг ўн тўртинчи сессиясида сўзлаган нутқида «Президентдан то оддий фуқарогача, ёши ва вазифасидан қатъий назар, ҳаммани бугунги замон талабларига, бозор иқтисодиёти қонун-қоидаларига ўргатиш, малакасини ошириш зарурлиги»ни алоҳида таъкидлаб, унинг ислоҳотларни жорий этишдаги муҳим босқич эканлигини кўрсатиб ўтди. Муддаога эришишда, шунингдек, моддий бойлик яратувчиларга, бевосита ишлаб чиқариш билан банд бўлган кишиларга, жумладан, деҳқонларга шарт-шароитлар яратиб бериш, уларни рағбатлантириш муҳим аҳамият касб этади. Қишлоқ аҳолисига томорқа учун 25 сотихгача ер берилгани, молк-мулк ўз эгасини топаётганлиги ана шу йўлдаги дастлабки қадамлардир.

ОЛТИНЧИДАН, бозор иқтисодиётининг жадаллашиши қонунчиликнинг пухталиги ва мукаммаллигига кўп жиҳатдан боғлиқ. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилиниши бу соҳада катта қадам бўлди. У ҳуқуқий демократик давлат тараққиётининг кафолатидир. Республикада суверен демократик ҳуқуқий давлат қуриш ва бозор иқтисодиётига ўтиш жараёни Президентимиз томонидан тўла-тўкис асослаб берилган бешта тамойилга таянмоқдаки, бунинг самараси ҳар жабҳада кўзга яққол ташланмоқда.

ЕТТИНЧИДАН, иқтисодий қонунларга қарши ҳар хил кўринишдаги зўравонликнинг вужудга келиши ислоҳотларни амалга оширишдаги энг катта тўсиқдир. Авваллари пинҳон бўлган бундай зўравонликлар бозор иқтисодиёти шароитида ошкора тус олмоқда. Буни айрим кишилар бозор муносабатларининг иллати сифатида баҳолаб, ислоҳотларнинг истиқболига шубҳа билан қараш ҳиссини уйғотмоқдалар. Мисол учун порахўрликнинг авж олиб кетаётганлигини олиб кўрайлик. Давлатимизнинг бундай тубанликка қарши бошлаган амалий чоралари халқимизнинг руҳини кўтармоқда. Лекин юқори мақомдаги ташкилотларнинг айрим жавобгар раҳбарлари ана шу «касаллик» билан заҳарланганлиги тараққиётимизга катта хавф солиши мумкин.

Марказий Осиё давлатлари — Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон ўртасидаги божхона ва тўсиқларнинг олиб ташланиши республикамиз бозорларини зарур маҳсулотлар билан тўлдирилиши, нархларининг арзонлашувига ёрдам берди. Лекин осон даромад топиш илинжида бозорларни эгаллаб олган бир тўда «монополистлар», айрим шахслар маҳсулотларни кўтарасига арзонгаров сотиб олишдан тортиб, нарх-навони пастга туширишга йўл қўймаслик каби жиноятларга ҳам қўл урмоқдалар. Қачонгача мутасадди маъмурий ташкилотлар бундай ҳолнинг кузатувчиси бўлиб турадилар?

САККИЗИНЧИДАН, бошқарув аппаратининг кўпайиб кетганлиги мавжуд муаммоларни ҳал этишда бюрократик ғов бўлиб қолаётганлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турибди. Бу соҳани тартибга келтириш мақсадида Президент ва ҳукумат томонидан бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Кўпгина вазирликлар негизида ўзини ўзи бошқарадиган корпорациялар, концернлар, уюшмалар, компаниялар, бирлашмалар ва трестлар ташкил этилганлиги айни муддао. Лекин улардаги ходимлар сони деярли камаймаётир, ишлаб чиқаришда ҳам ўсиш суръати сезилмаётир. Фикримизча, аппарат ходимларининг сони ишлаб чиқариладиган маҳсулотларнинг ҳажмига қараб, муайян қоидалар асосида белгиланса маъқул бўларди.

Чамаси, бозор иқтисодиётининг ҳаётга синггишига эришиш учун бошқарув бўғинларида ишлаётган кадрларнинг малакасини оширишга эътиборни кучайтириш лозим. Мутахассисларнинг янги шароитга мослашиши мушкуллиги, янгилари эса ҳали бундай жараённинг мураккаблигини тўла идрок этишга ожизлиги кўриниб қолмоқда. Ваҳоланки, хўжалик механизми оқилона ишлаши учун виждонан пок, юқори малакали кадрлар керак. Президент И. А. Каримовнинг молия, банк, бож ва солиқ тизимларини бошқаришни тартибга солиш тўғрисидаги Фармонлари бу соҳадаги дадил қадамлар, катта ишларнинг бошланиши. Бошқарув аппаратларини ихчамлаштириш ва қисқартириш бўйича белгиланган тадбирлар изчил амалга оширилса янада мақсадга мувофиқ бўларди.

ТЎҚҚИЗИНЧИДАН, ҳозирги шароитда Ўзбекистоннинг иқтисодиётини тартибга солишда давлатнинг фаол аралашуви ҳаётий зарурaтдир. Чунки бозор иқтисодиётининг умумий талаби давлатнинг ушбу жараёнга тўла аралашувини тақозо этмаса-да, ҳар бир мамлакатнинг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда унга оқилона ёндашишни талаб қилади. Бозор муносабатлари тўла шаклланганидан кейингина унинг жиловини бўшатиб, ўз ҳолига қўйиб юбориши мумкин.

Республикада бозор иқтисодиётига ўтишнинг муҳим муаммолари босқичма-босқич ҳал этилаётганлигига гувоҳ бўлмоқдамиз. Айниқса, бу соҳада Президентнинг 1994 йил 21 январдаги «Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони инқилобий бурилишни бошлаб берди. Ушбу ҳужжат шарофати туфайли бозор иқтисодиётига тўсиқ бўлиб турган бетон деворлар ағдарилиб, янги уфқлар сари хатарсиз ҳаракат қилиш имконияти туғилди.

Бошқача айтганда, ҳамма жабҳаларда бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳуқуқий мақомлари дахлсизлиги таъминланишидан тортиб бу жараёнда содир бўлаётган ижтимоий иллатларга барҳам беришгача бўлган барча йўл-йўриқлар кўрсатилди.

Бу муҳим тадбирларнинг тўла амалга оширилиши бозор иқтисодиёти салоҳиятидан мукаммал фойдаланиш, пировардида мамлакат ободлиги ва халқ фаровонлигини таъминлаш имконини беради. Эндиги вазифа Президентимиз белгилаб берган тамойилларни ҳаётга татбиқ этиш йўлида ҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишдан иборатдир.

• «Президент кубоги» турнири арафасида

КОРТЛАРГА МОВИЙ ВА ЯШИЛ «ГИЛАМЛАР» ТЎШАЛАДИ

ТОШКЕНТДАГИ ТЕЛЕМИНОРА ЁНИДА ҚУРИЛАЁТГАН «ЎЗБЕКСАВДО» ТЕННИС САРОЙИДАН РЕПОРТАЖ

ТЕЛЕМИНОРА шаҳарнинг сув сатҳига нисбатан энг юқори нуқтасида жойлашган. Бу ерда яна бир ажойиб иншоот қад ростлаяпти. У «Ўзбексавдо» давлат акционерлик ассоциацияси тиклаётган, «Президент кубоги» халқаро мусобақасини қабул қиладиган теннис саройидир. Шуни аввалдан таъкидлаш жоизки, жаҳон андозалари талабларига жавоб берадиган, барча қулайликларга эга бундай йирик теннис саройи МДҲ ҳудудида ягонадир.

«Ўзбексавдо» давлат акционерлик ассоциацияси теннис саройини бунёд этиш учун 7 миллиард сўм кредит олган эди. Ҳозир 6 миллиард сўмлик иш бажарилди. «Тошкентқурилиш» давлат корпорацияси ва «Ўзбекмахсусмонтаж» уюшмаси, «Узпромтехгазмонтаж», «Узпромвентиляция», «Узэлектромонтаж» трестлари билан бирга 2-3 сменада ишлашаяпти. Меҳнат унумдорлигини ошириш мақсадида қурувчиларга қатор қулайликлар яратилган. Жумладан, улар бевосита иш жойнинг ўзида иссиқ овқат билан таъминланади. Кечалари ҳам ишлаш учун иншоотнинг керакли нуқталарига кучли ёритгичлар ўрнатилган.

«Ўзбексавдо» давлат акционерлик ассоциациясининг аъзоси Тўлқин Исроилов бизни теннис саройининг «Гипроторг» институти архитекторлари ишлаб чиққан лойиҳаси ва тарзи билан таништирди. Сўнгра бизни бўлажак муҳташам теннис саройининг олд томонига бошлади. Ташқи кўринишидан иншоот унча катта эмасдек таассурот уйғотади. Лекин иншоотнинг ичкарисига киргач, бу ерда жуда катта кўламдаги ишлар амалга оширилаётганлигининг гувоҳи бўлдик.

Қишки теннис саройи кираверишдаги анчагина кенг фойедан бошланади. Бу ерда монтаж ишлари деярли ниҳоясига етказилган. Фақат пардозлаш ишлари қолибди. Тўлқин аканинг айтишича, фойе турнир меҳмонларини кутиб олиш учун мўлжалланган бўлиб, бу ер турли жиҳозлар билан тўлдирилади. Зал шифтига қимматбаҳо қандиллар ўрнатилади. Турнир ўйинларининг бориши тўғрисидаги маълумотлар мониторларда қайд этиб борилади.

Икки катта залда ҳам монтаж, ҳам таъмир, ҳам пардозлаш ишлари олиб борияпти. Деворлар гипс ва ганч аралашмаси ҳамда олий навли мармарлар билан чиройли безатилмоқда. Томошабинлар учун жой ҳозирлаб бўлинган. Фақат «Совпластитал» қўшма корхонаси махсус ўриндиқларни ўрнатса бас. Кортларга «Бальзам» фирмасининг мовий ва яшил рангли махсус «гиламлари» тўшалар экан. Залларнинг шифти кўзни қамаштирувчи чиннилар билан таъмирлана бошланган. Ҳамроҳимизнинг айтишича, яна ўн кундан сўнг бу кортлар таниб бўлмас даражада ўзгариб кетади. Ўз аксини топа бошлаган оппоқ гипсли ва мармар деворлар, рангли корт, томошабинлар учун ўриндиқлар уйғунлашуви ва уларнинг чинни қопланган шифтларда ярқирашини тасаввур қилиб, беихтиёр Тўлқин аканинг фикрларига қўшилдик.

Шундан сўнг зиналар бўйлаб иккинчи қаватга кўтарилдик. Бу ерда ҳам қурилишнинг икки уч жараёни бир йўла олиб борилмоқда. Журналистлар, радио ва «ойнаи жаҳон» ходимлари учун мўлжалланган хоналардан биринчи қаватдаги кортларнинг барча нуқтаси яққол кўзга ташланади. Бу хоналарнинг деворлари шовқин ютгич махсус қопламалар билан пардозланган. Компьютер, факс, телефакс, телефон ва бошқа алоқа боғловчи ускуналар ўрнатилса, бу хоналардан дунёнинг барча бурчи билан алоқа қилиш мумкин бўлади. Шунингдек, иккинчи қаватдаги кичик буфет, дам олиш, фахрий меҳмонлар, турнир ҳакамлари учун мўлжалланган хоналарда ҳам таъмирлаш ва монтаж ишлари ниҳоясига етказилиб, пардозловчиларга топширилаяпти. Иншоотнинг устки қисмида миллий меъморчилик намунаси — гумбаз ўрин олади. У Исроилдан келтирилган махсус чинни безаклар билан қопланади.

Иккинчи қаватдаги хоналардан туриб, ёзги теннис кортидаги учрашувларнинг боришини ҳам бемалол кузатса бўлади. Ёзги теннис кортининг шарқий ва ғарбий томонида 3000 томошабин учун мўлжалланган жой тайёрланмоқда. Унинг атрофида ишлаётган экскаватор, бульдозер, юк кўтаргич ва ағдарма машиналарнинг шовқинидан қулоқ қоматга келади. Бу ерда ҳам монтаж ва қурилиш ишлари деярли ниҳоясига етказилиб, пардозлаш ва «Совпластитал» зиммасидаги ўриндиқларни ўрнатиш ишлари қолган. «Президент кубоги» учун халқаро турнирнинг асосий мусобақалари мана шу ёзги кортда ўтказилади. Ушбу асосий ёзги ва иккита қишки кортдан ташқари яна 5 та очиқ теннис кортлари тайёрланади. Умуман, бу ерда катта теннис ва спорт мажмуи бунёд этиляпти.

Тўлқин Исроилов ҳамроҳлигида қишки теннис саройининг ертўла қисмига тушдик. Машғулотлар ва умумжисмоний тайёргарлик ўтказиладиган заллар, сауна, бар, дам олиш хоналари ҳам ишчилар билан гавжум. Уларнинг барчаси иш билан бандлигини кўриб, ўзингизни бу ерда ортиқча ҳис қиласиз. Бутун иншоот хоналарининг ҳавосини алмаштириб турувчи ускуналар айнан шу ерда ўрнатиляпти. У машғулотлар давомида кортлардаги ва умуман, шарҳловчилар, дам олиш хоналаридаги ҳамда кафе, бар, ошхоналардаги ҳаво мўътадиллигини таъминлаб туриш имконини беради.

Хуллас, «Президент кубоги» халқаро турнирининг юксак даражада ўтказилиши учун бу ерда барча қулайликлар яратиляпти. Иншоотнинг ўз вақтида ишга туширилиши учун, айниқса, «Тошкентқурилиш» давлат корпорациясига қарашли 12-қурилиш трестининг Раудит Хатмуллин, Анвар Шоносиров, Бранислав Ким бошчилигидаги бригадалари, шу давлат корпорациясига қарашли пардозлаш трестининг Карим Ҳамидов бригадаси, «Ўзмахсусмонтаж» уюшмасига қарашли Шамил Муллагалиев бошчилик қилаётган бригада аъзолари жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишмоқда.

— Қурилишни ўз вақтида якунлаб, фойдаланишга топширамиз, бунинг учун бор имкониятларни ишга соляпмиз, — дейди Тўлқин Исроилов. — Насиб этса Ўзбекистон ҳавас қилса арзигулик спорт иншоотига эга бўлади.

Улкан қурилиш майдонидаги шовқин-суронлардан узоқлашар эканмиз, Тўлқин аканинг сўнгги сўзлари қулоқларимиз остида ҳамон жаранглаб турарди. Ҳақиқатан ҳам Ўзбекистон яқин кунларда ҳавас қилса арзигулик теннис саройига эга бўлади.

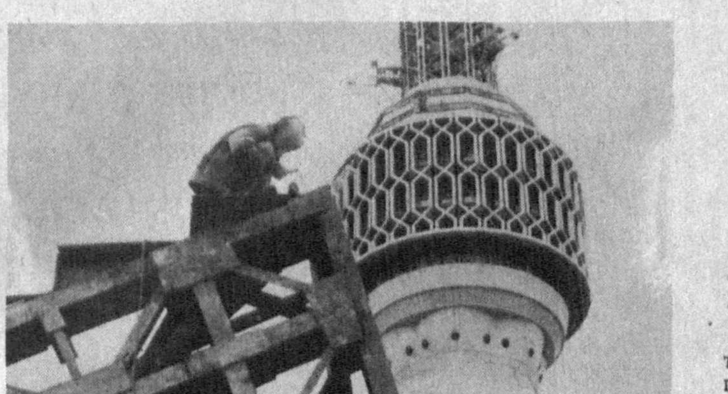

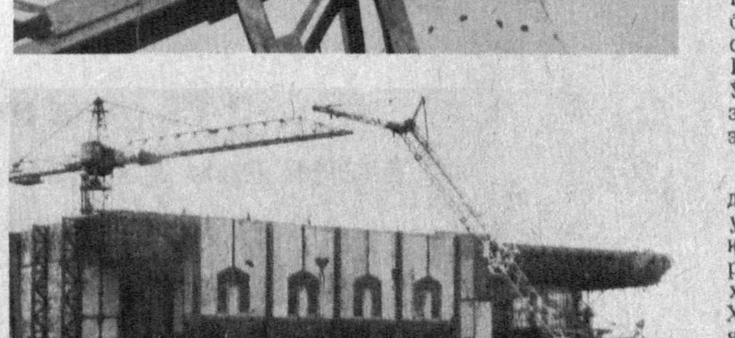

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи»нинг махсус мухбири.

ҒАНИЕВ МЕТРЕВЕЛИНИ ЕНГДИ

УЗБЕКИСТОН спортидаги йирик воқеа — «Президент кубоги» учун теннис бўйича халқаро турнир очиладиган кун яқинлашгани сари унга тайёргарлик ишлари ҳам тобора қизғин тус олаяпти.

СПОРТЧИЛАРИМИЗ бу турнирда муносиб қатнашиш учун ўқув-машғулотларига зўр беришяпти. Дмитрий Томашевич, Олег Огородов ва Темур Ғаниев айни кунларда Исроилда ўтказилаётган «Сателлит» турнирида қатнашаяпти. Томашевич ва Огородов бу ҳуқуқни Покистондаги муваффақиятлари эвазига қўлга киритишган эди. Темур Ғаниевга эса Исроил «Сателлит» турниридан олдин саралаш босқичида қатнашишига тўғри келди. У аввал Тамара Сабанни (Исроил) 6:3, 6:1, сўнг Александр Метревелини (Грузия) 6:2, 6:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Учинчи босқичда эса яна бир Исроил теннисчиси Одеа Тайгадан устун (3:6, 6:3, 6:1) келди.

Теннисчиларимиз Исроил «Сателлит» турниридан сўнг Катарга йўл олишади. Бу ерда улар жамоалар ўртасидаги жаҳон чемпионати — «Девис кубоги» турнирида юртимиз шарафини ҳимоя қилишади.

* * *

Айни кунларда Тошкент ва Самарқанд шаҳарлари «Президент кубоги» турниридан олдин ўтказиладиган «Буюк ипак йўли — Сателлит» мусобақаларига шошилинч ҳозирлик кўришяпти. Бу турнир тўрт босқичдан иборат бўлиб, биринчи босқичи 30 апрелдан 7 майгача Тошкентдаги «Динамо» теннис ўйингоҳида ўтказилади. Шундан сўнг теннисчилар қадимий Самарқанд шаҳрига йўл оладилар. Бу ерда 7 майдан 14 майгача иккинчи босқич ўйинларида қатнашишади. Мусобақа якунлангач, «Пахтакор» марказий ўйингоҳида 14 майдан — 21 майга қадар «Буюк ипак йўли — Сателлит» турнирининг учинчи босқич ўйинлари ўтказилади. Энг кучли 24 теннисчи эса 22 — 27 май кунлари «Динамо» теннис саройида «Мастерс» турнирида қатнашади. Бу баҳслар якунланишининг эртаси куни эса «Президент кубоги» учун халқаро турнир пойтахтимизнинг телеминора ёнида қурилаётган теннис кортида старт олади.

Ҳ. ЭРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Президиуми жамоаси Президиум аппаратининг масъул ходимаси Гули Абдулхай қизи Жонибековага турмуш ўртоғи

Даврон ЖОНИБЕКОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси бошқаруви Ўзбекистон Рассомлар уюшмаси аъзоси Асрол Мухторовга отаси

Мухтор АҲРОРОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Анвар ОБИДЖОН

ҚЎШ ХУМОР ЮЛДУЗ БЎЛИБ, ОЛИСДА ПОРЛАР КЎЗЛАРИНГ...

Фарғонада биттагина

(ҒАЗАЛ ШАКЛИДАГИ ШЕЪРЛАР)

Сен каби қомати расо Фарғонада биттагина,
Мен каби қаддингга адо Фарғонада биттагина.
Сен каби дийдори табиб, нози шифо қайда яна,
Мен каби дарди бедаво Фарғонада биттагина.
Сен каби мастона қўшиқ воҳадаю водийда йўқ,
Мен каби қайғули наво Фарғонада биттагина.
Сен каби жон офатини юз йил бино этса эгам,
Мен каби юз жони фидо Фарғонада биттагина.
Сен каби султони ҳусн Турон аро бир донадир,
Мен каби ишқингда гадо Фарғонада биттагина.

Самарқанд қизлари

Самарқанднинг қизлари гумбаздаги ойпари,
Ўзбек қизин оламга кўз-кўз қилган бойпари.
Туркистоннинг эркаси, Боғишамол меваси,
Тилда ширин шеваси эриб турган мойпари.
Мармар зина, тош ювган, ўсма қўйиб, қош ювган,
Зарафшонда бош ювган тиллобадан сойпари.
Бошда Шийрин савдоси —Фарҳодининг шайдоси,
Мажнунининг Лайлоси, бегонага ёйпари.
Куйиб битсам кўйида, бор уволим бўйнида,
Бўлсин шоир қўйнида қадоқланган чойпари.

Ғаниматлик

Боқмади булбулга гул, билмаски сўлгай эртага,
Ёр, бу кун мангу дема, албатта келгай «эртага».
Не ажаб сокин дилим бўлса хун кўргач сени,
Гар бугун дардсиз қамиш, йиғлар бўлиб най эртага.
Токи бор имкони шавқ, юз ўгир ғам-ғуссадан,
Балки бу сайроқ онин топмайди тўрғай эртага
Лабларинг биллур қадаҳ, унда лим гулгун шароб,
Тут менга зор айламай, йўқса тўкилгай эртага.
Қўш хумор юлдуз бўлиб олисда порлар кўзларинг,
Қўрқаман, кутсам бу кеч, тургайми сўнмай эртага.
Куйладим мадҳингни, ёр, бир умр куйлай яна,
Бевафо мақтаб бугун, ҳолингга кулгай эртага.

ҚЎШНИЛАР

Кечирасиз,
Кирсам мумкинми?
Чой ичмайман, безовта бўлманг...
Фартуғниям ечмабман, кулманг...
Билмоқчийдим — шанба... бугунми?
Ахир қўшни бўлгандан кейин,
Тушар экан баъзан ишимиз.
Сизга осон... аёл кишисиз...
Биз эркаклар... бизга сал қийин.
Яхшиямки турамиз ёндош,
Бир каллада кам бўлар маъни.
Ҳатто оддий жума-шанбани
Фарқлолмайсан... яшаб сўққабош.
Уф, ёлғизлик тегаркан жонга...
Ачинаман гоҳи Сизга ҳам...
Уйда гўё недир доим кам,
Чиққинг келар дайдиб... айвонга.
...Нега кирдим? Совун учунми?
Таажжуб...
Нега таъбингиз хира?
Қалбингизни очмайсиз сира...
Кечирасиз...
Кирсам мумкинми?

ИККИ ДЎСТ

Икки дўстмиз, икки мақтанчоқ,
Гоҳи жиддий, гоҳида қувноқ.
Ҳўлга ҳўлмиз, қуруққа қуруқ,
Буйруқбозга берамиз буйруқ.
Мардларга лол, лолларга мардмиз,
Ҳамдардга дўст, дўстга ҳамдардмиз.
Ғанимларга ғаниммиз, фақат —
Ҳасадгўйга қилмадик ҳасад.
Икки дўстмиз, икки мақтанчоқ,
Гоҳи жиддий, гоҳида қувноқ.
Утга ўтмиз, бўронга бўрон,
Ёлғончига сўйлаймиз ёлғон.
Уринмаймиз гўлни алдашга,
Нима етсин «соғ»ни аврашга.
Дўлга дўлмиз, чақмоққа чақмоқ,
Лек аҳмоққа бўлмадик аҳмоқ.
Икки дўстмиз, икки мақтанчоқ,
Гоҳи жиддий, гоҳида қувноқ.
Қанча жардан сакрадик омон,
Жарга эса йиқилмоқ ёмон.
Эзмаларни эздик гоҳ гапда,
Чапақайни савадик чапдан.
Шўхга шўхмиз, юввошга юввош...
Бўлолмадик қизларга сирдош.

ТЎЙЧИВОЙ

Тўй ҳақида гап кетса,
Лоҳасланиб эснайман.
Бойтароқнинг базмини
Узуқ-юлуқ эслайман.
Аввало кўз олдимга
Келар танноз шишалар,
Сўнг юмрондек мўлтиллаб
Четда юрган қизчалар.
Аниқ-тиниқ биламан
Бирпас сипо турганим,
Шама солиб пивага,
Чой ўрнида урганим.
Кейин қадаҳ узатди
Келиб ошнам Бойтароқ.
Кўнгли учун тортдиму,
Бўлди оғзим сал шалоқ
Участкавўй мантимни —
Жилдирганн ёдимда.
Қонун ҳамон борлигин —
Билдиргани ёдимда.
Кабобниям ўша зот
Гумдон қилди чамаси.
Қилай десам аччиқ гап,
Хотинимнинг акаси.
Турар эски суратдек
Косагулнинг турхати.
Кўп ялинди ичманг, деб
Одам Ато ҳурмати.
Ичавердим баттардан,
Шу сўтакка хитланиб.
Натижада, айниб феъл,
Қолдим яна итланиб.
Пичоқ тишлаб, ўртада
Югурганим эсимда.
Оштовоққа носимни
Тупурганим эсимда.
Эсимдадир йўқолган
Чустдўппини ечганим,
Сув аралаш араққа
Вино қўшиб ичганим.
Қовурма ҳам едимми,
Сўраш керак соғлардан
Ош еганим маълумдир
Шимга томган ёғлардан
Элас-элас эслайман
«Тараф борми?!» деганим
Бироқ йўқдир ёдимда
Кимдан калтак еганим.
Ўйлаб, тиклай олмадим
Уйга қайтган йўлимни.
Фақат йиғлаб эсладим
Қистирворган пулимни.

МАДАНИЯТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ФЕРНАН ЛЕЖЕ БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкентликлар ва пойтахт меҳмонлари машҳур француз рассоми Фернан Леже ижоди билан яқиндан танишиш имконига эга бўлдилар. Ўзбекистон давлат Санъат музейида Фернан Лежснинг Ренуар, Клод Мане, Сезанн, Гоген, Матисс, Ван Гог ва бошқа машҳур рассомлар асарлари асосида бажарган репродукциялари кўргазмаси очилди. Экспонатлар орасида Фернан Лежeнинг ўз асарлари ҳам бор. Бу 45 та асарни кўп йиллар олдин унинг рафиқаси Надя Леже Ўзбекистонга совға қилган, нафис санъат мухлислари ўшанда бу рассом ижоди билан илк бор танишган эдилар. Ҳозир очилган кўргазма эса Франция, унинг тарихи ва маданияти билан чуқурроқ танишиш имконини беради.

Кўргазма муҳим воқеа — Франция Президенти Франсуа Миттераннинг республикамизга расмий ташрифи арафасида ташкил этилганининг рамзий маъноси бор.

Кўргазмада Франция тасвирий санъати ҳақидаги, мўйқалам усталарига бағишланган, машҳур Лувр музейи тўғрисидаги видеофильмлар ҳам намойиш қилинди. Кўргазмага рафиқаси билан ташриф буюрган Франциянинг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Жан-Поль Везиан икки мамлакат ўртасида маданий алоқаларни ривожлантиришнинг муҳимлигини таъкидлади.

Машҳур француз рассомининг рафиқаси, Тошкентда туғилган Надя Леже жонажон шаҳрига я[illegible]ни эсдалик қолдириб кетди. Унинг бебаҳо совғаси ҳозирги пайтда Ўзбекистон ва Франция халқлари маданиятини бир-бирига туташтирувчи восита бўлиб қолди.

ЎзА мухбири.

Тошкентда фаолият кўрсатаётган болалар хайрия жамғармаси қошида ишлаб турган санъат мактабида на фақат рақс сирлари, балки пазандалик, бичиш-тикиш ҳам ўргатиляпти. Яқинда бу даргоҳга таҳсил олиш истагини билдирган 500 ўқувчи орасидан 100 нафари саралаб олинди.

СУРАТДА: санъат мактабининг энг ёш ўқувчиси Юлдуз Қосимова.

А. РИСҚИЕВ тасвири. (ЎзА).

UzPGS

Ўзбек-Италия қўшма ҳиссадорлик жамияти **"ЎЗИТАЛМОТОР"**

қуйидагиларни сотади:

- Д-243 двигатели *(МТЗ-80Х тракторлари учун)*;
- авто ва электр юклагичлар *(юк кўтариши 1 дан 3 тоннагача)*;
- омборлар учун қўл аравалар *(юк кўтариши 1,5 тонна)*;
- алюминийдан тайёрланган марказлашган иситиш батареялари.

Д-243 двигателларидан ташқари ҳамма маҳсулотлар Италиянинг етакчи фирмалари технологияси бўйича тайёрланган.

Нархлар шартнома асосида.
Мол айирбошлаш мумкин.

Телефонларимиз: 96-45-01, 98-48-73, 98-47-76
Телекс: 11667 "РОТОР"
Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Оҳангарон йўли, 2.

PT. Prima Comexindo company

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовни ҳамда бутун ўзбек халқини Наврўз байрами билан муборакбод этади !

Бу гўзал байрам қадимдан Шарқда янги йил кириб келганини билдиради. У фақат табиатни уйғотибгина қолмай, инсонлар қалбида умид ғунчаларини ҳам очади. Шунинг учун бўлса керак, бугунги Наврўз келажаги буюк давлатни барпо этиш учун меҳнат қилаётган Ўзбекистон фуқароларининг кайфиятига ҳамоҳангдир. Ўзбек диёридаги тинчлик, ҳамжиҳатлик ва барқарорлик буюк ниятларнинг амалга ошажагини таъминлайди. Наврўз ҳар бир юракка қувонч, ҳар бир оилага бахт келтирсин!

pct

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсиргап БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Қулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавйат ЯХЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ж. Сафоев, навбатчи Ш. Мутаҳҳархон Ўғли.

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001. Буюртма Г — 857. 84742 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А — 2. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди: 21.00.

«Шарқ» нашриёт- матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6